

Zinātnisko pētījumu tēmas Pūrē 2011. gadā – tehnoloģiju integrācija

Līga Lepse, Jānis Lepsis, Valda Laugale

Pūres Dārzkopības pētījumu centrs

2011. gadā Pūres Dārzkopības pētījumu centrā pabeigts viens ilgstošais starptautiskais projekts, turpināti vairāki iesāktie un uzsākta jaunu zinātnisko projektu īstenošana gan kā vadošiem partneriem, gan izpildītājiem sadarbībā ar LLU, Latvija Valsts mežzinātnes institūtu „Silava” un LVAI.

2011. gadā turpināta LLU vadītā projekta „Kultūraugu kaitīgo organismu izplatības, postīguma un attīstības ciklu pētījumi kaifīguma sliekšņu izstrādāšanai integrētajā augu aizsardzībā” apakštēmas „Dārzeņu slimību diagnostika, slimību izplatības un postīguma pētījumi dārzeņu platībās” īstenošana. Projekta ietvaros Pūrē tiek izvērtēta slimību izplatība dārzeņu sējumos/stādījumos un to ierobežošanas efektivitāte pēc dažādām sistēmām sīpolu un burkānu sējumos un kāpostu stādījumā.

Turpinās līdzdalība projektā Nr. 09.1456 „Fizioloģiski aktīvu savienojumu akumulācijas stimulēšanas iespējas Latvijā audzētos dārzeņos” sadarbībā ar LLU. Projekta ietvaros tiek pētītas fizioloģiski aktīvo savienojumu daudzuma izmaiņas burkānos un mārrutkos, kā arī Latvijas mārrutku ģenētiskā saistība, izmantojot RAPD marķierus.

Vairāki projekti tiek īstenoti augļkopībā. Piedalāmies ZM finansētajā LAP projektā, kuru vada LVAI „Ilgtspējīgas augļkopības attīstība, izmantojot vidi un udeņus saudzējošas, kā arī lauku ainavu saglabājošas integrētās audzēšanas tehnoloģijas klimata pārmaiņu mazināšanai un bioloģiskās daudzveidības nodrošināšanai”, kur veicam agrotehnoloģiskos izmēģinājumus un šķirņu izvērtēšanu piemērotībai integrētai audzēšanai dažādiem augļaugiem. Sadarbībā ar LVAI tiek īstenots arī VPP „Vietējo lauksaimniecības resursu ilgtspējīga izmantošana paaugstinātas uzturvērtības pārtikas produktu izstrādei” apakšprojekts „Ābolu kvalitātes paaugstināšanas, saglabāšanas un pārstrādes iespēju risinājumi” par ābolu glabāšanas tehnoloģijām. Esam iesaistījušies 3 ERAF projektu izstrādē – vienā kā sadarbības partneri un 2 kā līgumpētījumu veicēji. Projektu ietvaros tiek veikti pētījumi par videi draudzīgu augu valsts izcelsmes augu aizsardzības līdzekļu izstrādi, augļkoku un ogulāju atveseļošanu un zemeņu audzēšanu zemajos tuneļos. Tiek turpināta dārzeņu un auglaugu ģenētisko resursu saglabāšana.

No starptautiskajiem projektiem 2011. gadā pabeigts (pēc pagarinājuma) ERDF Igaunijas-Latvijas programmas projekts GOODFRUIT „Increasing competitiveness of Estonian and Latvian food industry based on new and improved local fruit and berry product development”, kurā pētīti auglaugu glabāšanas un pārstrādes jautājumi. EUREKA programmā turpinās projekta „Glabāšanas parametru optimizācija un tehnoloģiju pilnveidošana Baltijas agroklimatiskajos un tehnoloģiskajos apstākļos audzētu dārzeņu glabāšanai kontrolētas atmosfēras apstākļos” īstenošana. Projekta ietvaros veikti 1. gada izmēģinājumi ilglaicīgai glabāšanai modificētā atmosfērā un iegūti pirmie secinājumi.

Pūres DPC ierīkoti arī vairāki bakalauru, maģistru un doktorantu zinātnisko darbu lauka izmēģinājumi. 2011. gadā bakalaura grādu ieguvušas divas darbinieces S. Zeipiņa un S. Dane, kuras turpinās studijas maģistrantūrā. Doktorante Dz. Dēķena turpina darbu pie disertācijas par plūmju potcelmu izvērtējumu. V. Laugales promocijas darba ietvaros turpināti izmēģinājumi par zemeņu ražošanas sezonas pagarināšanu. J. Lepsis gatavo promocijas darbu iesniegšanai.

2011. gadā noorganizēts seminārs zemeņu audzētājiem, sadarbībā ar LLKC lasītas lekcijas interesentiem par ogulāju un kaulēnkoku audzēšanu, esam piedalījušies vairākās ogu un augļu izstādēs. Zinātniskie darbinieki piedalījušies 8 starptautiskajās zinātniskajās konferencēs un semināros, kur prezentējuši pētniecības rezultātus.